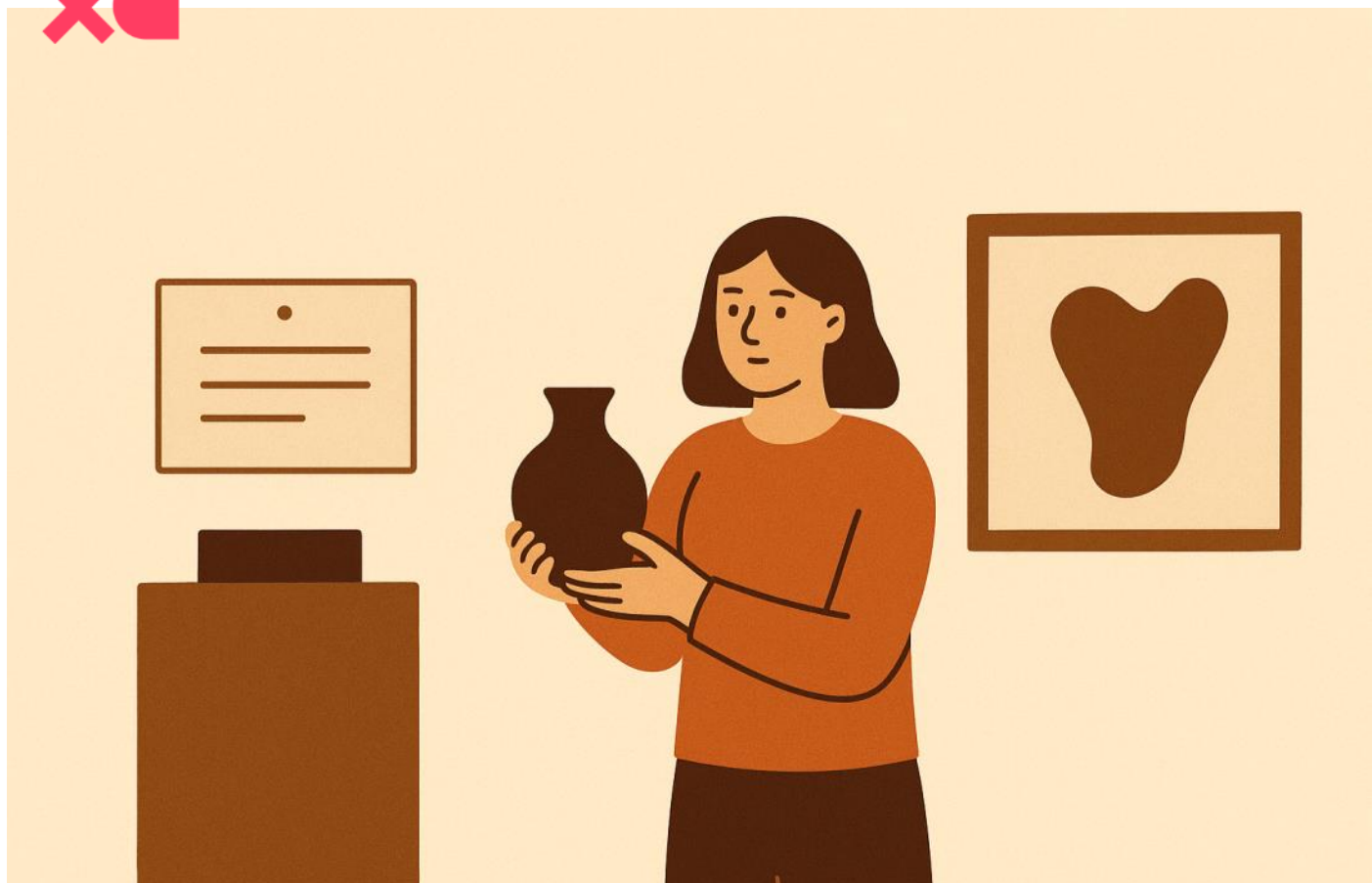

eduxarxa.coop
hola@eduxarxa.coop

Quina història expliquem?

Guió de l'activitat

Índex

1. Informació clau	
2. Introducció	
1. Què és la perspectiva feminista?	
2. Repensar el museu: Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista	
3. Objectius	
4. Metodologia	
1. Participació	
2. Estratègies de Pensament Visual (EPS)	
3. Didàctica de l'objecte	
4. Coeducació patrimonial	
5. Seqüència didàctica	
1. Benvinguda del grup i introducció a l'activitat (5')	
2. Dinàmica 1: Les imatges, els baixos de la intel·ligència artificial (20')	
3. Dinàmica 2: Els objectes, quin objecte teu escolliries per formar part de la col·lecció del museu? (20')	
4. Reflexions finals: El relat, quina història expliquem? (10')	
6. Proposta de guió	
7. Fonts d'informació	

1. Informació clau

Quin objecte teu escolliries per formar part de la col·lecció del museu?

Partint d'aquestes preguntes, l'activitat proposa descobrir com els objectes, tant els de la vida quotidiana com els que formen part de les col·leccions de museus, expliquen una història. Documentar, exposar, conservar, investigar... **Triar un objecte és escollir la història que expliquem.**

A través d'una **mirada crítica amb perspectiva feminista** veurem com es construeixen els relats i com tot això pot influir en la manera com vivim, comuniquem o ensenyem cada dia.

Detalls tècnics:

- **Tipus d'activitat:** activitat dinamitzada sobre la perspectiva feminista en la construcció dels relats.
- **Públic:** general adult o jove (+12 anys)
- **Capacitat màxima:** grups de 15 persones
- **Equip educatiu:** 1 persona educadora
- **Durada:** 60 minuts
- **Lloc de realització:** Museus de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya.
- **Materials:**
 - 1 tríptic *Quina història expliquem?* per a cada persona participant
 - Llapis o bolígraf
 - 1 Tauleta o ordinador
 - Connexió wifi

En aquest document **trobareu tota la informació necessària per dur a terme l'activitat** "Quina història expliquem?".

2. Introducció

Prèviament al desenvolupament pràctic de l'activitat, es defineixen els termes claus en l'àmbit teòric:

1. Què és la perspectiva feminista?

La perspectiva feminista és una manera d'entendre i analitzar la societat que reconeix el gènere com un principi central de l'organització social. Aquesta perspectiva posa èmfasi en el fet que les normes i expectatives sobre el que significa ser dona o home són construccions socials, no només determinades per la biologia, i que **aquestes construccions generen desigualtats i opressions**.

En termes generals, els principis fonamentals de la perspectiva feminista són:

- **Reconèixer la desigualtat de gènere:** El feminisme parteix de la idea que les dones i altres grups de gènere han estat històricament marginats i oprimits en molts àmbits socials, polítics i econòmics.
- **Qüestionar el coneixement tradicional:** La perspectiva feminista desafia les visions parcials i esbiaixades del coneixement, sovint basades en experiències masculines, i reivindica formes de coneixement que incloguin les experiències i veus de les dones.
- **Promoure la igualtat i la justícia de gènere:** L'objectiu central és aconseguir una societat més justa, on totes les persones, independentment del seu gènere, tinguin les mateixes oportunitats i drets.
- **Interseccionalitat:** Moltes perspectives feministes actuals també tenen en compte altres eixos d'opressió, com la raça, la classe social, la sexualitat o l'edat, per entendre com es creuen i multipliquen les desigualtats.
- **Compromís amb el canvi social:** El feminisme no és només una teoria, sinó també un moviment social i polític que busca transformar les estructures de poder i promoure l'equitat.

El feminisme no és un moviment homogeni: existeixen diferents corrents i maneres d'entendre'l (com el feminisme liberal, radical, socialista, interseccional, etc.), però totes comparteixen la voluntat de qüestionar i transformar les relacions de gènere injustes.

2. Repensar el museu: Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista

Aquesta activitat està emmarcada en la **publicació de la guia 'Repensar el museu. Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista'**, elaborada pel grup de treball Museus i Gènere de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya, i adreçada a totes les persones que es dediquen a la gestió cultural i de museus. La guia proposa una sèrie d'actuacions i exemples pràctics per cadascuna de les funcions que hi ha actualment en l'àmbit museístic.

- **Col·lectar:** Incloure la diversitat de gèneres i col·lectius minoritzats en les adquisicions per evitar biaixos androcèntrics.
 - **Conservar:** Decidir què i com es conserva tenint en compte autories diverses i sabers comunitaris.
 - **Documentar:** Registrar les dades dels objectes amb criteris inclusius que reflecteixin el gènere, la procedència i la pluralitat de veus.
 - **Investigar:** Orientar la recerca cap a temes, col·lectius i narratives històricament invisibilitzades.
 - **Exposar:** Construir discursos expositius que visibilitzin la diversitat de gènere, d'experiències i de relats.
 - **Educar - Coeducar:** Desenvolupar accions educatives amb enfocament coeducatiu i interseccional.
 - **Comunicar:** Utilitzar un llenguatge i unes imatges lliures d'estereotips de gènere i socialment responsables.
 - **Gestió interna:** Fomentar una organització interna igualitària i participativa en tots els nivells del museu.
- La guia es pot consultar aquí: [Repensar el museu: Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.](#)

L'activitat proposada segueix la voluntat de desenvolupar accions educatives amb enfocament coeducador i perspectiva feminista.

3. Objectius

Els objectius concrets de l'activitat són:

- **Sensibilitzar al públic general** sobre la perspectiva feminista aplicada al patrimoni cultural.
- **Reflexionar** sobre com aquestes narratives afecten la vida quotidiana.
- **Fomentar el debat col·lectiu** i la mirada crítica a la societat androcèntrica actual.

4. Metodologia

Al llarg de l'activitat s'empren les metodologies que es detallen a continuació per tal d'observar i descriure imatges o objectes, afavorir la mirada crítica i construir contingut de manera comunitària amb l'objectiu de promoure la diversitat i la democratització.

1. Participació

La participació va més enllà de la interactivitat tradicional i implica que els i les visitants, el personal i fins i tot els públics digitals col·laborin activament en la missió del museu, creant, compartint i connectant al voltant dels continguts.

Aquesta activitat promou:

- **Redefinició del paper de la persona visitant:** Rebutja la idea del o la visitant com a "recipient passiu" i defensa que el o la visitant pot comentar, transformar i influir en els continguts de l'exposició.
- **Canvi de poder:** La participació implica una transferència de poder, on el museu deixa de ser només l'expert i permet que el públic contribueixi a la missió i la memòria col·lectiva.
- **Inclusió menys jerarquització:** Proposa estratègies per fer els museus més inclusius i menys jeràrquics, amb exemples pràctics i estudis de cas.

Tot i l'avenç del model participatiu, encara hi ha dificultats per compartir realment el poder i la responsabilitat amb el públic, i que **la participació pot ser limitada o simbòlica si no es fa de manera genuïna.**

2. Estratègies de Pensament Visual (EPS)

Les Estratègies de Pensament Visual o EPS és una **metodologia basada en el debat entorn de les imatges.** L'estructura es resumeix en:

- 1.** Es demana al grup que **donin un cop d'ull** amb aproximadament 10 segons.
- 2.** Després, l'educador/a pregunta **"Què està passant en aquesta obra/fotografia?"**
- 3.** A continuació, pregunta: **"Què veus en aquesta obra/fotografia que et fa pensar en això?"**. També, es pot preguntar: "Què veus en l'obra que et fa dubtar sobre si és això?".
- 4.** Un cop descrita aquesta primera acció, s'avança en altres observacions preguntant: **"Què més està passant en aquesta obra/fotografia?"**. Després, es torna al punt 3.

D'aquesta manera, s'aconsegueix:

- Crear coneixement de manera autònoma, ordenar i enriquir allò que es veu.
- Evitar l'elitisme perquè qualsevol opinió o interpretació és vàlida.
- Fomenta la diversitat, ja que les sumes d'idees aporten multiplicitat de visions i es construeix el significat de manera comunitària.

És important que **el rol de l'educador/a es mantingui en reafirmar i parafrasejar sense jutjar o corregir.**

3. Didàctica de l'objecte

La metodologia de "Didàctica de l'objecte" es basa en **l'ús dels objectes com a font principal d'aprenentatge, amb la finalitat de què es pugui comprendre i analitzar la història i la realitat a través de materials concrets**. Aquesta metodologia està fonamentada en els principis de pedagogs com Maria Montessori i Ovide Decroly, que consideren els objectes com a elements que fomenten la interacció sensorial, el pensament global i l'aprenentatge actiu.

- **Els objectes quotidians i significatius són els elements centrals.** Aquests poden ser objectes personals, familiar, històrics o de tecnologia moderna que guardin relació amb el tema d'estudi.
- L'aportació d'objectes per part dels i les participants crea un **espai d'intercanvi, col·laboració i aprenentatge actiu**.
- Fer servir els objectes permet reconstruir situacions i períodes històrics, **promovent el pensament global i la comprensió del context social i cultural**.
- Analitzar els objectes i **estudiar-ne l'origen de manera sistemàtica a través de preguntes** permet descobrir-ne els materials, antiguitat, usos i relació amb altres objectes semblants o moderns.
- Facilitar que els i les participants no només observin, sinó que **manipulin, comparteixin i relacionin els objectes afavoreix un aprenentatge** profund, motivador i relacionat amb les seves pròpies experiències.
- El rol de l'educador/a és el d'**actuar com a guia, facilitador/a i interrogador/a**, promovent la descoberta i el pensament crític, en comptes de limitar-se a la transmissió de coneixements teòrics.

Les pautes per a l'educador/a són les següents:

1. **De què està fet?**
2. **Com i quan s'ha fet servir?**
3. **Quina funció tenia?**
4. **Qui l'utilitzava?**
5. **Si és antic, té equivalents actuals o similars?**

En resum, la "Didàctica de l'objecte" proposa una metodologia activa, viva i significativa que aprofita la riquesa dels objectes per entendre millor la història i la realitat, fomentant en els i les estudiants un aprenentatge autònom, crític i contextualitzat.

4. Coeducació patrimonial

La coeducació patrimonial fa referència a la **pràctica d'aplicar la perspectiva feminista a l'acció educativa patrimonial**, amb l'objectiu de crear un entorn que promogui la igualtat i la inclusió entre totes les persones, i qualsevol classe de discriminació, independentment de la seva orientació sexual, identitat o expressió de gènere.

En resum, la coeducació busca **transformar els continguts, les pràctiques i les relacions educatives per fer-les més justes, igualitàries i representatives de la diversitat social i de gèneres**.

Durant la visita, l'educador/a pot prendre diverses accions concretes per aplicar la perspectiva feminista i coeducativa. Entre aquestes accions destaquen:

- **Utilitzar llenguatge inclusiu:** Parlar amb un llenguatge conscient del sexisme lingüístic, evitant expressions masculinitzades que exclouen altres gèneres i fent servir termes que reflecteixin la diversitat de gènere.
 - Una visió ràpida sobre com aplicar-ho es pot consultar aquí: [Ajuntament de Barcelona. Guia de comunicació inclusiva.](#)
- **Difondre relats inclusius i diversos:** Assegurar-se que els relats i explicacions que comparteixen no siguin androcèntrics, sinó que integrin la veu de dones i altres grups històricament invisibilitzats, posant les persones al centre i fent visibles altres perspectives històriques i culturals.
- **Reforçar la participació igualitària:** Fomentar un espai de participació on totes les persones participants tinguin l'oportunitat d'intervenir i expressar-se, evitant que la conversa sigui sexista o excloent.
- **Detectar i qüestionar estereotips de gènere:** Estar atents/es als possibles estereotips que puguin emergir durant la visita i fer-hi sentit crític, promovent la reflexió sobre els rols de gènere i les desigualtats.

- **Fer servir metodologies participatives:** Implementar estratègies d'educació activa que facilitin el debat, la col·laboració i la construcció conjunta de coneixement, evitant pràctiques unidireccionals i promovent una mirada plural i interseccional com les Estratègies de Pensament Visual o la Didàctica de l'Objecte.
- **Fomentar la reflexió sobre la història i la cultura:** Treballar per presentar narracions que reflecteixin les desigualtats, la diversitat i les experiències de persones i grups silenciats o invisibilitzats, com dones, cultures diverses i col·lectius tradicionalment silenciats.

D'aquesta manera, es pot contribuir al fet que la visita no sigui només un espai de transmissió de coneixement, sinó també una experiència transformadora que promogui la igualtat de gènere i la reflexió crítica.

5. Seqüència didàctica

	Temps (minuts)
Benvinguda al grup i introducció a l'activitat	5
Dinàmica 1: Les imatges, els baixos de la intel·ligència artificial	20
Dinàmica 2: Els objectes:, quin objecte teu escolliries per formar part de la col·lecció del museu?	20
Reflexions finals: El relat, quina història expliquem?	10

o. Activitat prèvia recomanada

Es recomana que l'activitat vagi acompanyada d'una visita prèvia al museu, exposició o espai patrimonial, sigui lliure o comentada.

1. Benvinguda del grup i introducció a l'activitat (5')

Objectiu: activar coneixements previs i motivar a la participació.

- Presentació de l'equip dinamitzador i del marc de l'activitat.
- Repartiment del material: tríptic i material per escriure.

Orientacions pràctiques: la disposició del grup dependrà de l'espai on es dugui a terme l'activitat (sala educativa o sala del museu). Es recomana col·locar-se en cercle, asseguts en cadires, per afavorir la participació i la comoditat. Facilitarem bolígrafs i un suport rígid per escriure.

2. Dinàmica 1: Les imatges, els baixos de la intel·ligència artificial (20')

Objectiu: explorar com les imatges construeixen relats històrics i aprendre a analitzar-les amb perspectiva feminista per detectar estereotips, absències i rols de poder.

1. Creació col·lectiva d'una imatge amb intel·ligència artificial.

Demanarem a les persones participants que pensin i omplin el tríptic amb paraules generals sobre la temàtica del museu que s'hagi visitat prèviament (o de l'àmbit concret del museu sobre el qual es vulgui fer èmfasi).

Posarem aquestes paraules en comú i les introduïrem en un generador d'imatges com ara Copilot, Perplexity, Nano Banana, Gemini o Chat GPT.

Exemple d'indicacions per la IA: *Fes una imatge representativa del segle XX que contempli que va ser un segle: il·lustratiu, burgesia, classe obrera, revolució, conflictes.*

2. Anàlisi col·lectiva de la imatge generada a partir d'EPV.

Analitzarem entre tots i totes la imatge generada plantejant les preguntes següents:

- Què està passant en aquesta imatge?
- Què veus en aquesta imatge que et fa pensar en això? o bé: Què veus en la imatge que et fa dubtar sobre si és això?
- Què més està passant en aquesta imatge?"

3. Anàlisi d'imatge amb perspectiva feminista (opcional) si el museu disposa d'una imatge representativa amb perspectiva feminista, pot ser una bona opció per acabar la dinàmica mostrant un bon exemple.

Recursos d'imatge: [pastwomen](https://pastwomen.org/).

En cas contrari, es pot fer la reflexió conjunta pensant què s'hauria de modificar de la imatge generada amb IA perquè sigui més inclusiva.

Resultats esperats de la dinàmica:

- Les persones participants entendran que les imatges generades amb intel·ligència artificial no són neutres, sinó que reflecteixen les dades i patrons culturals amb què s'han entrenat.
- Es farà visible com aquests patrons poden reproduir visions androcèntriques, eurocèntriques i colonials, perpetuant estereotips i narratives dominants.
- Es detectarà què o qui queda invisibilitzat en la representació: dones, infants, col·lectius minoritzats, cultures diverses, per reconèixer com els estereotips de gènere i poder influeixen en la construcció visual del passat.
- L'anàlisi servirà per conscienciar sobre com la mirada feminista pot ampliar i transformar el relat històric, incloent-hi veus i experiències invisibilitzades per transformar narratives més representatives i justes.

3. Dinàmica 2: Els objectes, *quin objecte teu escolliries per formar part de la col·lecció del museu?* (20')

Objectiu: explorar com els objectes, tan personals com els que formen part de les col·leccions dels museus, construeixen relats i memòria col·lectiva, i analitzar-los amb perspectiva feminista reflexionant sobre com aquestes narratives influeixen en la manera com s'exposa i es comprèn la història.

1. Reflexió individual sobre l'objecte triat

Demanarem a les persones participants *Quin objecte teu escolliries per formar part de la col·lecció del museu?*, contestant per escrit a les preguntes del tríptic.

2. Presentació dels objectes triats i debat col·lectiu

Un cop les persones participants hagin acabat la reflexió individual al tríptic, obrirem el cercle per compartir les tries. Aquesta fase no és només una enumeració d'objectes, sinó un exercici de lectura crítica col·lectiva.

Reflexions orientatives:

- *El teu objecte parla de qui ets tu (èxit personal) o de com et relaciones amb el món (cures, xarxa, comunitat)?*
- *En quina mesura la teva tria pot estar condicionada per herències culturals, socials o androcèntriques?*

- *Has triat aquest objecte perquè realment et representa o perquè has pensat en el que "s'espera" trobar en un museu (poder, tecnologia, fites històriques)?*

Observacions que es poden fer:

- Què han triat majoritàriament els homes?
- Què han triat majoritàriament les dones?
- Hi ha patrons comuns que revelin rols de gènere tradicionals?
- Quins estereotips s'han reproduït i quins s'han trencat?
- Quins objectes parlen de vincles familiars i cura?
- Quins parlen de prestigi, poder o identitat professional?
- Hi ha absència d'objectes de certs àmbits?

Després de la reflexió col·lectiva podem demanar cada persona participant si ha canviat alguna cosa en la manera de veure el seu objecte i el seu significat.

Resultats esperats de la dinàmica:

- Entendre que qualsevol objecte pot ser una font històrica si se li fa la pregunta adequada amb perspectiva feminista.
- Fer visible que el que considerem "important" per ser guardat en un museu sovint és una construcció patriarcal. Hem d'intentar que el grup s'adoni de com hem après a valorar més un "document oficial" que un "diari de cures" o un "estri de cuina", i com aquesta tria condiciona la memòria de les dones i els col·lectius minoritzats.
- Les persones participants practican una mirada feminista aplicada, proposant maneres d'ampliar i subvertir la representació dels objectes per construir relats més inclusius i representatius.

4. Reflexions finals: El relat, quina història expliquem? (10')

Objectiu: Sintetitzar les reflexions compartides.

- Prendre consciència que els museus, a través de processos com la documentació, la catalogació, la conservació i la construcció dels relats expositius, no només preserven objectes sinó que construeixen narratives que

condicionen la nostra mirada sobre la història, i que poden ser revisades des d'una perspectiva feminista.

- Entendre que aplicar una perspectiva feminista al patrimoni permet revisar narratives androcèntriques, ampliar mirades i construir relats més inclusius i representatius de la diversitat social.

6. Proposta de guió

Benvinguda del grup i introducció a l'activitat (5')

Hola a tothom, benvingudes i benvinguts!

Som [nom de l'equip] i avui ens preguntarem: què ens expliquen els museus?

Quan penseu en un museu, què us ve al cap? Quines històries creieu que expliquen? Creieu que els museus són espais neutres o que també construeixen una determinada mirada sobre la història?

Al llarg de l'activitat treballarem amb imatges i objectes per descobrir que triar què mostrem i com ho expliquem no és mai neutre.

Dinàmica 1: Les imatges, els baixos de la intel·ligència artificial (20')¹

Recordant la visita que hem fet al museu sobre "època romana", què és el primer que us ve al cap?

Anoteu en el tríptic les paraules que us venen i les posarem en comú.

S'espera que potser sortiran temes com: gladiadors, emperadors, Coliseu, exèrcits...

Molt bé, amb les paraules que heu anat dient, hem generat la següent imatge amb intel·ligència artificial:

¹ En aquest guió es posa l'exemple de l'època romana, però el contingut específic es pot adaptar a la temàtica de cada museu.

Exemple d'imatge amb Xat gpt a partir de les paraules: època romana, gladiadors, emperadors, coliseu, exèrcit.

Analitzem-la conjuntament :

1. Doneu-hi un cop d'ull amb aproximadament 10 segons.
2. Què està passant en aquesta imatge?
3. Què veus en aquesta imatge que et fa pensar en això? o bé: Què veus en l'obra que et fa dubtar sobre si és això?
4. Què més està passant en aquesta imatge?". Després, si cal, es torna al punt 3.

Moltes gràcies per les vostres aportacions. Ara, fixem-nos en aquesta i mirem de fer el mateix.

Imatge amb perspectiva de gènere de Pastwomen.

Després de l'observació, preguntem: "Què observeu de diferent entre una imatge i l'altra?"

A partir de les respostes, introduïm què vol dir perspectiva feminista:

- Visibilitzar el que ha estat exclòs.
- Revisar qui parla, què es diu i com.
- Incorporar diversitat de veus, experiències i rols.

Quan no especifiquem la informació, el relat queda incomplet. Doncs això és exactament el que passa quan mirem la història o la cultura sense perspectiva feminista.

Fixeu-vos que a l'inici de la pregunta sobre què us ve al cap quan parlem de roma, la majoria d'imatges que ens venen tenen a veure amb homes, espais públics o escenes de poder. Per què no ens ve una imatge d'una escena domèstica? Per què no ha passat a la història? A què se li ha donat més importància en els relats?

La **perspectiva feminista** és:

La perspectiva feminista constitueix un **marc d'anàlisi que permet interpretar la realitat** posant l'accent en com els treballs, les fites o les activitats desenvolupades per les dones les identitats de gènere o altres col·lectius històricament invisibilitzats, de diferents edats, cultures o classes socials, són explicats, jerarquitzats, representats, marginats o silenciats.

No es limita a incorporar noms o presències femenines en un relat, sinó que **implica examinar què es prioritza, què es deixa fora, quina és la causa i de quina manera aquestes omissions o jerarquies condicionen la construcció del discurs**. Aquesta mirada crítica esdevé una eina fonamental per comprendre amb més profunditat les dinàmiques socials i, alhora, per **promoure narratives més justes, inclusives i representatives de la diversitat de la societat**.

El que ens passa amb una imatge, també ens passa amb els objectes i en com els interpretem.

Depenent de quina informació tenim i quina no, el relat que expliquem sobre l'objecte pot canviar molt. Aquí és on la perspectiva feminista ens ajuda a obrir qüestions i evitar mirades esbiaixades, ens convida a preguntar-nos sempre quines històries hi ha al darrere, qui hi apareix, qui queda fora i per què.

Darrere d'un museu hi ha moltes feines que sovint no veiem, però que són essencials per construir el relat. Si les fem sense tenir en compte la perspectiva feminista, correm el risc de perpetuar biaixos. Si les fem amb mirada inclusiva, podem explicar històries més justes i representatives.

Dinàmica 2: Els objectes, quin objecte teu escolliries per formar part de la col·lecció del museu? (20')

Ara, us proposo que penseu en un objecte que tingueu a casa i que té un significat tan especial que hauria d'estar a un museu. Pot ser una foto, una peça de roba, un estri de cuina...

- Què és? De què està fet? Quina funció té? Encara s'utilitza? Qui el fa o feia servir? Si és antic, té equivalents actuals o similars?

Ara que el teniu pensat, ompliu breument el tríptic que amb la informació que en tingueu.

Posem en comú els nostres objectes i observem els relats que hi hem aportat.

Reflexions finals: El relat, quina història expliquem? (10')

Avui hem experimentat en primera persona una cosa molt semblant al que fan els museus: **triar una peça, buscar-hi informació, analitzar-la, pensar com s'ha d'explicar i justificar per què mereix ser exposada**. Aquesta és una feina complexa, perquè no hi ha mai un sol relat possible. Cada objecte és un punt de partida que pot obrir moltes mirades, moltes històries i molts significats.

El que hem vist és que, quan falta una part d'informació, o quan es decideix que una veu no és prou rellevant per ser explicada, el relat que construïm ja surt esbiaixat. I això no només passa amb els objectes d'un museu: també passa amb la nostra memòria col·lectiva, amb els relats de la història i amb la manera com entenem el món.

La perspectiva feminista ens ajuda justament a posar atenció en els relats i persones silenciades i invisibilitzades. Ens convida a preguntar-nos: qui hi és representat i qui no? Quines històries es fan visibles i quines resten amagades? I a partir d'aquí, a recuperar mirades diverses que fan que el relat sigui més complet i més just.

Amb l'exercici d'avui heu vist que el valor d'un objecte no depèn només de la seva forma o antiguitat, sinó sobretot del relat que li donem. I que aquests relats no són mai neutres: reflecteixen valors, prioritats i relacions de poder.

El mateix passa als museus: no són espais neutres, sinó llocs on es construeixen històries que afecten la manera com vivim, eduquem, consumim o ens relacionem.

En un museu, totes les feines que es fan —des de decidir quins objectes entren a la col·lecció, fins a com es conserven, s'investiguen o s'exposen— **construeixen un relat sobre la nostra història i la nostra cultura. Si aquestes tasques no es fan amb perspectiva feminista, correm el risc d'explicar històries incompletes o esbiaixades**, on només apareixen unes veus i d'altres queden en silenci.

Aplicar aquesta mirada vol dir ampliar el focus: preguntar-nos quines històries deixem fora quan només guardem el que considerem "important" des d'una visió tradicional. Vol dir documentar i investigar tenint en compte les experiències de dones, comunitats i col·lectius invisibilitzats; conservar també els sabers populars; exposar relats que representin la diversitat; i comunicar i educar amb un llenguatge lliure d'estereotips.

En definitiva, la perspectiva feminista fa possible que els museus no només preservin objectes, sinó que ajudin a transmetre relats més justos i complets, que representin millor la societat en tota la seva diversitat.

El més important és que aquesta mirada crítica no s'acabi aquí. Quan entreu en un museu, pregunteu-vos què hi ha, què no hi ha i per què. Quan penseu en els vostres propis objectes, reconeixeu el valor de les històries que porten.

Moltes gràcies per la vostra participació i per ajudar-nos a repensar juntes els relats que expliquem en els museus i en la vida quotidiana.

7. Fonts d'informació

- Ajuntament de Barcelona. *Guia de comunicació inclusiva*.
https://ajuntament.barcelona.cat/ccivics/files/1607602095_GuiaComunicaci%C3%B3Inclusiva-CAT.pdf
- Cacheda, M. (2025). Repensar el museu amb consciència feminista. *Núvol (Diari ARA)*. <https://www.nuvol.com/art/repensar-el-museu-amb-consciencia-feminista-434157>
- Cacheda Pérez, M. (2023). *Idees per aplicar la coeducació patrimonial a l'acció educativa que desenvolupen els museus i centres patrimonials*. Grup de treball 'Museus i Gènere. Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya.
https://www.academia.edu/127586490/2023_Idees_per_aplicar_la_coeducaci%C3%B3_patrimonial_a_l_acci%C3%B3_educativa_que_desenvolupen_els_museus_i_centres_patrimonials
- Helena, M. (2019). El poder evocador de l'objecte. *Mnemòsine*, 9.
<https://www.revista.museologia.cat/article/el-poder-evocador-de-l-objecte-5>
- Martínez Gil, T., & Santacana, J. (2021). *Didàctica de l'objecte a les aules d'Educació Secundària*. XXIX SEMINARI JOSEP FONTANA.
- Mònica Borrell-Cairol, Mariela Fargas, Paloma González, Martín Iturralde, Mary Nash, Marina Picazo, Josep Suñé, & Teresa Vinyoles. (s.d.). *Dones: Història i memòria a Catalunya* (Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Agència Catalana del Patrimoni Cultural, Museu d'Història de Catalunya).
https://www.mhcat.cat/recursos_i_recerca/biblioteca_chcc_publicacions/publicacions_del_museu/dones_historia_i_memoria_a_catalunya
- Museus i Gènere (Grup de treball). (2024). *Repensar el museu: Una guia de reflexió i actuació amb perspectiva feminista*. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. <http://hdl.handle.net/20.500.12368/36575>
- Nayra, L. M., & Verónica, P. M. (2016). Contribuciones a la didáctica de la Historia a través del método de análisis del objeto: Como ejemplo... Una "vasulla". *Panta Rei. Revista Digital de Ciencia y Didáctica de la Historia*, 111-124.
<https://revistas.um.es/pantarei/article/view/447791>

- Nazneen A. (2022). The Question of Gender Equality: A Feminist Perspective. En *The Question of Gender Equality: A Feminist Perspective* (Government College for Women, Thiruvananthapuram, India). <https://www.igi-global.com/gateway/chapter/296615>
- Red Past Women. *Past Women*. <https://www.pastwomen.net/index>
- Simon, N. (2020). *The Participatory Museum*. <https://participatorymuseum.org/read/>

Dissenyem i acompanyem projectes
educatius transformadors.

eduxarxa.coop

hola@eduxarxa.coop